

Studijų kokybės koncepcijos, priimtinausios Lietuvos edukologijos universiteto kūno kultūros ir kitų pedagogikos krypties studijų programų pirmakursiams

Doc. dr. Gintautė Žibėnienė¹, dr. Izabela Savickienė², doc. dr. Stasė Ustilaitė³

Mykolo Romerio universitetas¹, Kauno technologijos universitetas², Lietuvos edukologijos universitetas³

Santrauka

Straipsnyje diskutuojama apie tai, kaip būsimieji kūno kultūros mokytojai supranta kokybiškas studijas. Siekiant studijų kokybės ir jos tobulinimo, labai svarbu, kokiomis studijų kokybės koncepcijomis vadovaujasi aukštosios mokyklos bendruomenė. Realus studijų kokybės tobulinimas vyksta, kai studijų kokybės koncepcijas žino, jomis vadovaujasi visi akademinės bendruomenės nariai, taip pat ir studentai. Todėl keliama problema, kokius studijų kokybės lūkesčius turi pradėję studijuoti jauni asmenys. Tikslas – atskleisti, kokios studijų kokybės koncepcijos yra priimtinausios Lietuvos edukologijos universiteto (LEU) kūno kultūros bakalauro studijų programos ir kitų pedagogikos krypties studijų programų pirmo kurso studentams. Objektas – studijų kokybės koncepcijų priimtimumas. Tyrimas atliktas 2012 m. lapkričio–2013 m. gruodžio mėn., jame dalyvavo 133 LEU kūno kultūros bakalauro studijų programos studentai ir 193 kitų pedagogikos krypties studijų programų pirmakursiai: 57 studentai iš LEU, 62 – iš aukštosios mokyklos A (toliau – AMA) ir 74 – iš aukštosios mokyklos B (toliau – AMB). Taikytas anketinis apklausos metodas – apklausos metu pirmakursių paprašyta sudėlioti pagal rangą 7 kokybės koncepcijas, kai 1 žymi labiausiai priimtina, o 7 – mažiausiai priimtina. Gautų duomenų analizė atlikta naudojant duomenų apdorojimo ir analizės programos SPSS 22.0 versiją, pritaikytą „Windows“ operacinei sistemai. Naudota aprašomoji statistika ir taikytas neparаметrinis Mano-Vitnio (angl. Mann-Whitney) kriterijus. Pirmakursių studentų atsakymams palyginti taikytos porinių dažnių lentelės ir Mano-Vitnio kriterijus, remiantis statistinio reikšmingumo lygmeniu 0,05 (t. y. $p \leq 0,05$).

Tyrimo duomenų analizė rodo, kad LEU kūno kultūros studijų programos pirmakursiams priimtinausios dvi studijų kokybės koncepcijos: kokybė – tai išsikeltų tikslų pasiekimas ir kokybė – tai vartotojų poreikių tenkinimas (atsižvelgiama į motyvuotus studijuojančiųjų norus, nuomonę, visuomenės nuostatas). Mažiau priimtina studijų kokybės koncepcija – kokybė – tai kaita (institucijoje vyksta nuolatiniai kokybiniai pokyčiai), dar mažiau priimtinos trys studijų kokybės koncepcijos: studijų kokybė kaip nuolatinis gerinimas (nuolatinis studijų tobulinimo procesas), atitikimas reikalavimams ir tobulumas. Mažiausiai priimtina koncepcija – kokybė, kai mažiausiomis sąnaudomis pasiekiamas geriausias rezultatas.

Raktažodžiai: kūno kultūros bakalauro studijų programos pirmakursiai, pedagogikos krypties studijų programų pirmakursiai, studijų kokybės koncepcijos.

Įvadas

Straipsnyje diskutuojama apie tai, ar būsimiems kūno kultūros mokytojams svarbu kokybiškos studijos? Šis dalykas mokslinėje literatūroje aptariamas, tačiau moksliniuose kūno kultūros studentų požiūrio tyrimuose menkai atskleistas. Lietuvoje atlikta keletas tyrimų, kuriuose nagrinėtas kūno kultūros studentų požiūris į studijų kokybę (Bobrova, Grajauskas, Norkus, 2010), kūno kultūros studentų požiūris į dėstymo kokybę (Bobrova, Grajauskas, Alūzas, 2012) bei kūno kultūros ir sporto studijų programų studentų vertybinių orientacijų sistemos raiška pagrindinėse gyvenimo srityse (Bobrova, 2012). Išsamus, kompleksinis Šeščiūnienės ir Rastauskienės (2008) tyrimas atskleidžia, kaip Lietuvos kūno kultūros akademijos pirmosios pakopos studentai vertina studijų procesą, dėstymo kokybę, studijų tikslus ir rezultatų pasiekimus. Tokio pobūdžio tyrimai turėtų būti atliekami sistemingai, nes tiek

nacionaliniu, tiek tarptautiniu moksliniu ir politiniu lygiu yra sutarta, kad svarbu sistemingai tirti studentų, kaip akademinės bendruomenės narių, studijų kokybės užtikrinimo sistemos dalyvių, nuomonę. Lietuvoje 1999 m. įgyvendinant aukštojo mokslo reformą, studentas buvo pripažintas svarbiu studijų kokybės užtikrinimo sistemos dalyviu, tačiau tik po dešimtmečio Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo (2009) 41 straipsnio 2 punktą įtvirtina aukštosios mokyklos skatinimą sistemingai tirti studentų nuomonę ir viešinti rezultatus. Daugiau nei prieš dešimtmetį Europos švietimo lyderiai sutarė ir įtvirtino, kad studentas, kaip svarbus akademinės bendruomenės narys, turi prisidėti prie studijų kokybės užtikrinimo veiksmų (Communiqué of the Conference of Ministers responsible for Higher Education, 2003).

Siekiant studijų kokybės bei jos tobulinimo, labai svarbu, kokiomis studijų kokybės koncepcijo-

mis vadovaujasi aukštosios mokyklos bendruomenė. Tik aukštosios mokyklos studijų kokybės koncepcijų įvardijimas nepagerina studijų kokybės. Realus studijų kokybės tobulinimas vyksta, kai studijų kokybės koncepcijas žino, jomis vadovaujasi visi akademinės bendruomenės nariai, taip pat ir studentai. Šiuo atveju svarbus pastebėjimas dėl studento, kaip akademinės bendruomenės nario, lūkesčių ir požiūrio į universitetines studijas reikšmingumo (Balasoriya et al., 2009). Aukštosios mokyklos turi kilti klausimas, kokios studijų kokybės koncepcijos yra priimtinos studentams, kaip jos dera su aukštosios mokyklos strateginiais dokumentais. Pavyzdžiui, jei studentas suvoks studijų kokybę kaip vartotojų poreikių, lūkesčių patenkinimą, o aukštoji mokykla sieks studijų kokybės kaip tobulumo (geriausio žinomo pavyzdžio siekimas), tai bus sudėtinga ne tik pasiekti bendrą tikslą, bet ir kils įvairių problemų studijų procese. Todėl keliama problema, kokios studijų kokybės koncepcijos yra priimtinos Lietuvos edukologijos universiteto (LEU) kūno kultūros bakalauro studijų programos ir kitų pedagogikos krypties studijų programų pirmo kurso studentams, t. y. kokius studijų kokybės lūkesčius turi pradėję studijuoti jauni asmenys. Empirinio tyrimo tikslas – atskleisti, kokios studijų kokybės koncepcijos priimtinausias LEU kūno kultūros ir kitų pedagogikos krypties studijų programų pirmakursiams.

Tyrimo metodologija

Tyrimas atliktas 2012 m. lapkričio–2013 m. gruodžio mėn., taikant anketinės apklausos metodą. Buvo siekiama, kad pirmo kurso studentai turėtų nedidelę, kelių mėnesių studijavimo patirtį. Apklausoje dalyvavo 133 LEU kūno kultūros studijų programos studentai ir 193 kitų pedagogikos krypties studijų programų pirmakursiai: 57 studentai iš LEU, 62 – iš aukštosios mokyklos A (toliau – AM A) ir 74 – iš aukštosios mokyklos B (toliau – AM B). Apklausos metu pirmakursių paprašyta sudėlioti pagal rangą 7 kokybės koncepcijas, kai 1 žymi labiausiai priimtina, o 7 – mažiausiai priimtina. Atlikus studijų kokybės apibrėžimų mokslinėje literatūroje apžvalgą (aptikta apie 30 skirtingų įvardijimų), buvo pasirinktos populiariausios, dažniausiai minimos studijų kokybės koncepcijos: 1) kokybė kaip gerinimas – pabrėžia nuolatinio tobulinimo bruožą; 2) kokybė kaip tobulumas – geriausio siekimas; 3) kokybė kaip klaidų nebuvimas – standartai ir standartizuoti matavimo vienetai gali tiksliai nurodyti, ar produktas atitinka standartus; 4) kokybė kaip kitimas – orientuojamasi

į studijuojančiuosius; 5) kokybė kaip priemonė nustatyti tam tikras normas ir kriterijus; 6) kokybė kaip tikslo atitikimas – kokybės taikymas privalo būti specifinis: kokybė specifiniam tikslui; 7) kokybė kaip efektyvus valdymas ir komunikavimas, personalo stabilumas (Žibėnienė, 2006). Remiantis šiomis sistemintomis studijų kokybės koncepcijomis buvo sudaryta anketa. Gautų duomenų analizė atlikta naudojant duomenų apdorojimo ir analizės programos SPSS 22.0 versiją, pritaikytą „Windows“ operacinei sistemai. Naudota aprašomoji statistika ir taikytas neparаметrinis Mano-Vitnio (angl. *Mann-Whitney*) kriterijus. Pirmakursiams priimtinausias studijų kokybės koncepcijai nustatyti atliktas dažnių skaičiavimas, duomenis pateikiant procentais, taip pat pateikta moda (Mo) ir mediana (Me). Pirmakursių studentų atsakymams palyginti taikytos porinių dažnių lentelės ir Mano-Vitnio kriterijus, remiantis statistinio reikšmingumo lygmeniu 0,05 (t. y. $p \leq 0,05$).

Tyrimo etika: apklausos metu buvo laikomasi bendrųjų metodinių nurodymų ir pagrindinių apklausos, savanoriško dalyvavimo principų, parinktas dalyviams patogus laikas, o dalyvauti apklausoje buvo galima universitete raštu atsakant į anketos klausimus.

Tyrimo rezultatai

Tyrimo aiškintasi, kiek pirmakursiams priimtinos šios septynios studijų kokybės koncepcijos: 1) kokybė – tai gerinimas: akcentuojamas nuolatinis studijų tobulinimo procesas; 2) kokybė – tai tobulumas: paties geriausio žinomo pavyzdžio siekimas; 3) kokybė – tai kaita: institucijoje vyksta nuolatiniai kokybiniai pokyčiai; 4) kokybė – tai fiksuotų reikalavimų, normų, kriterijų atitikimas; 5) kokybė – tai vartotojų poreikių tenkinimas ir / ar viršijimas: atsižvelgiama į motyvuotus studijuojančiųjų norus, nuomonę, visuomenės nuostatas; 6) kokybė – tai išsikeltų tikslų pasiekimas; 7) kokybė – kai mažiausiomis sąnaudomis pasiekiamas geriausias rezultatas.

Kūno kultūros pirmakursiai gana panašiai įvertino keturias kokybės koncepcijas, gauta ta pati medianos reikšmė ($Me = 4$) ir ta pati arba šiek tiek skirtinga moda: kokybė – tai kaita ($Mo = 4$; 19,3 %), kokybė – tai nuolatinis gerinimas ($Mo = 5$; 20,4 %), kokybė – tai reikalavimų atitikimas ($Mo = 5$; 20,0 %) ir kokybė – tai tobulumas ($Mo = 6$; 21,1 %). Kokybė kaip kaita labiausiai priimtina 12,3 % respondentų, antra pagal priimtinumą – 8,8 % apklaustųjų, o mažiausiai priimtina – 17,5 % (žr. 1 pav.). Kokybė kaip gerinimas labiausiai ir mažiausiai priimtina panašiai

daliai pirmakursių, atitinkamai 18,6 % ir 15,0 %; ji vienodai daliai apklaustųjų (8 %) pagal priimtinumą trečia ir šešta (žr. 1 pav.). Kokybę kaip atitiktą reikalavimams šeštam rangui priskyre 15,7 % apklaustųjų, o aukščiausiu – pirmu ir antru – rangų įvertino atitinkamai 11,3 % ir 13,9 % (žr. 1 pav.). Kaip mirtėta, kokybės sąsajas su tobulumu dauguma respondentų (21,1 %) įvardijo tik šeštu prioritetu, tačiau panaši dalis apklaustųjų (20,2 %) šią koncepciją pažymėjo kaip labiausiai priimtina ir tik 7,9 % – kaip mažiausiai priimtina (žr. 1 pav.). Tokie prioritetų paskirstymai keturių koncepcijų atžvilgiu atskleidžia, kad jos vidutiniškai arba mažiau negu vidutiniškai priimtinos kūno kultūros pirmakursiams.

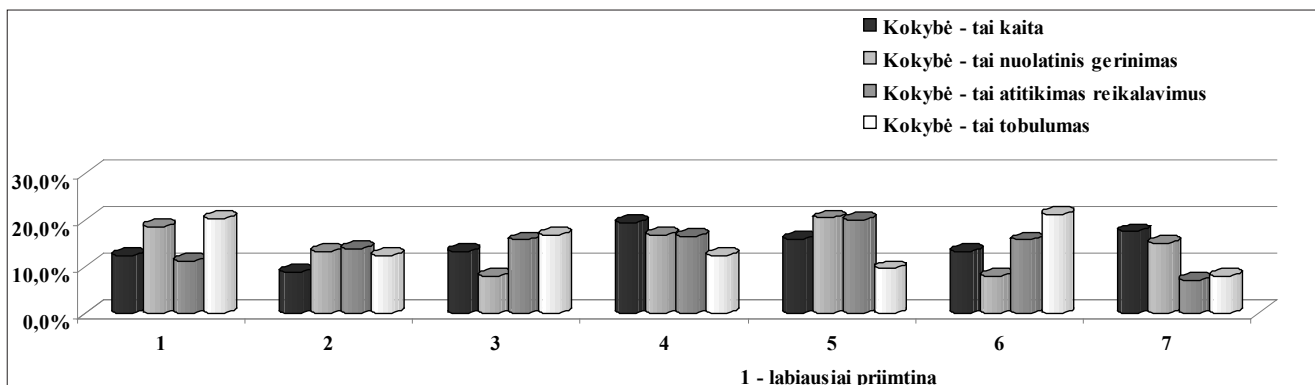
Aukščiausius rangus apklaustieji suteikė kokybei kaip tikslų pasiekimui ($M_o = 2$, $M_e = 3$) ir kokybei kaip vartotojų poreikių tenkinimui ($M_o = 3$, $M_e = 3$). Kokybės ir tikslų sąsajas antru prioritetu nurodė dauguma (22,3 %) respondentų, ir nors ši koncepcija labiausiai ir mažiausiai priimtina panašiai daliai apklaustųjų, atitinkamai 16,1 % ir 17,0 %, teigiamus įvertinimus nusveria 15,2 % pirmakursių, paskyrusių šiai koncepcijai trečią rangą (žr. 2 pav.). Kokybė kaip vartotojų poreikių tenkinimas yra trečia pagal priimtinumą didžiajai daliai respondentų (24,6 %), mažiausiai priimtina nedidelei daliai apklaustųjų (8,8 %), o kiti rangai paskirstyti gana tolygiai (žr.

2 pav.). Apklauso rezultatai rodo, kad šios dvi mirtėtos studijų kokybės koncepcijos daugiau negu vidutiniškai priimtinos kūno kultūros pirmakursiams.

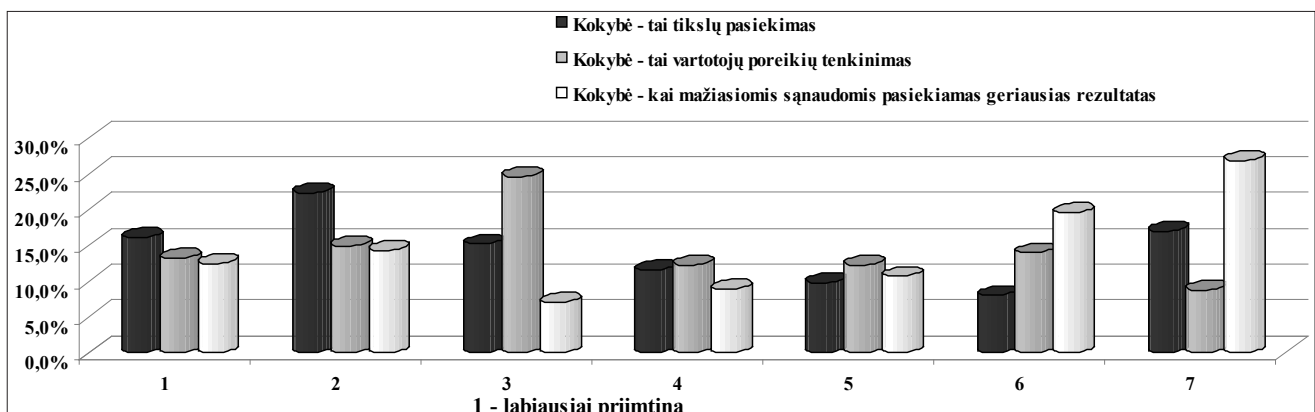
Prasčiausias apklaustųjų įvertinimas teko kokybės koncepcijai, susijusiai su mažiausiomis sąnaudomis ir geriausiais rezultatais ($M_o = 7$, kai $M_e = 5$): dauguma respondentų (26,8 %) nurodė, kad ši koncepcija jiems mažiausiai priimtina, didelei daliai (19,6 %) ji antra pagal nepriimtumą, o pirmą ir antrą priimtumą paskyrė atitinkamai 12,5 % ir 14,3 % studentų (žr. 2 pav.). Ši koncepcija neginčytinai mažiausiai priimtina kūno kultūros pirmakursiams.

Atliekant porinių dažnių lentelių analizę, išryškėja nedideli skirtumai tarp kūno kultūros pirmakursių atsakymų ir kitų LEU studijų programų bei AM A pirmakursių atsakymų. Tais atvejais Mano-Vitnio testas atskleidžia, kad skirtumai nėra statistiškai reikšmingi ($p > 0,05$). Tačiau palyginus kūno kultūros ir AM B pirmakursių atsakymus, išryškėja akivaizdūs skirtumai keturių koncepcijų atžvilgiu; Mano-Vitnio testas patvirtino, kad atsakymų skirtumai statistiškai reikšmingi, t. y. $p < 0,05$ (žr. lentelę).

Koncepcijai kokybė – tai nuolatinis gerinimas didžioji dalis (20,4 %) kūno kultūros pirmakursių paskyrė penktą rangą, tokį patį rangą nurodė labai nedidelė dalis (tik 4,7 %) AM B studentų; tačiau

1 pav. Keturių studijų kokybės koncepcijų priimtumas kūno kultūros pirmakursiams

2 pav. Trijų studijų kokybės koncepcijų priimtumas kūno kultūros pirmakursiams

Kūno kultūros ir AM B pirmakursių atsakymų skirtumai: Mano-Vitnio kriterijaus statistika

	Kokybė – tai nuolatinis gerinimas	Kokybė – tai tobulumas	Kokybė – tai kaita	Kokybė – tai reikalavimų atitikimas	Kokybė – tai vartotojų poreikių tenkinimas	Kokybė – tai tikslų pasiekimas	Kokybė – kai mažiausiomis sąnaudomis pasiekiamas geriausias rezultatas
Mann-Whitney U	2896,000	3478,500	2902,500	2875,000	3025,000	2925,500	3109,000
Wilcoxon W	4976,000	10033,500	9457,500	9545,000	5041,000	5070,500	9437,000
Z	-2,228	-0,349	-2,137	-1,991	-1,760	-2,211	-1,330
Asymp. Sig. (2-tailed)	0,026	0,727	0,033	0,046	0,078	0,027	0,184

AM B studentams ši koncepcija aiškiai labiausiai priimtina – pirmą rangą jai suteikė net 31,2 % AM B apklaustųjų ir tik 18,6% kūno kultūros pirmakursių ($p = 0,026$, $p < 0,05$).

Kokybė kaip kaita labiau priimtina kūno kultūros pirmakursiams – didžioji dalis apklaustųjų (19,3 %) šiai koncepcijai suteikė ketvirtą rangą, AM B dauguma studentų (23,8%) ją įvardijo kaip mažiausiai priimtina ir tik 1,6 % – kaip labiausiai priimtina, o didžiausią rangą šiai koncepcijai suteikė 12,3 % kūno kultūros pirmakursių ($p = 0,033$, $p < 0,05$).

Kokybės sąsajos su reikalavimų atitikimu labiau priimtinos kūno kultūros studentams, nors jų dauguma (20,0 %) šiai koncepcijai suteikė tik penktą rangą, o AM B didžioji dalis (24,6 %) – ketvirtą, bendras pirmųjų apklaustųjų įvertinimas palankesnis šiai koncepcijai, nes didžioji dalis atsakymų pasiskirstė gana tolygiai, didžiausią ir mažiausią priimtinumą rodantis atsakymų skaičius irgi panašus. Ryškiausią skirtumą tarp dviejų aukštųjų mokyklų studentų atsakymų atskleidžia tai, kad labai nedaug AM B (1,6 %) ir gerokai daugiau kūno kultūros (11,3 %) pirmakursių nurodė šią koncepciją kaip labiausiai priimtina ($p = 0,046$, $p < 0,05$).

Kokybei kaip tikslų pasiekimui dauguma tiek kūno kultūros, tiek AM B pirmakursių paskyrė antrą vietą pagal priimtinumą, tačiau taip nurodė daug didesnė AM B studentų dalis (net 36,9 %) nei kūno kultūros respondentų (23,2 %). Susumavus procentą, tenkantį pirmiems trimis koncepcijos rangams, išryškėja, kad AM B apklaustiesiems ši koncepcija priimtinesnė negu kūno kultūros pirmakursiams ($p = 0,046$, $p < 0,27$).

Tyrimo rezultatų aptarimas

Empiriniu tyrimu atskleista, kad LEU kūno kultūros studijų programos pirmakursiams priimtinausios studijų kokybės koncepcijos šios: kokybė – tai tikslų pasiekimas ir kokybė – tai vartotojų poreikių tenkinimas. Nerasta tyrimų, kuriuose būtų analizuota, kokios studijų kokybės koncepcijos yra priimtinausios būtent kūno kultūros studentams. Žibėnienė

ir Dudaitė (2012) tyrė Mykolo Romerio universiteto (MRU) pirmo kurso studentų studijų kokybės koncepcijų priimtinumą ir atskleidė, kad daugiausia studentų (31,5 %) pirmą, aukščiausią, poziciją skyrė kokybės kaip vartotojų poreikių patenkinimo sampratai. Tačiau jei žiūrėtume, kurioms dviem kokybės koncepcijoms daugiausia skirta aukščiausių rangų (pirmas ir antras rangai pagal svarbumą), tai išryškėja dvi koncepcijos (kokybė – tai tikslų pasiekimas ir kokybė – tai vartotojų poreikių tenkinimas), kurias aukščiausiai vertina daugiausia studentų (po 48,2 %). Vadinasi, daugiausia MRU pirmo kurso studentų ir LEU kūno kultūros pirmo kurso studentų įvardija tokius pačius studijų kokybės koncepcijų prioritetus. Jie yra linkę manyti, kad kokybiškos studijos siejamos su samprata, kai tenkinami jų poreikiai. Be to, kai vadovaujasi studijų kokybės koncepcija, kad kokybė – tai tikslų pasiekimas, jiems aktualu išsiskirti tikslų pasiekimas, atitiktis akademinės bendruomenės narių ir dalininkų poreikiams, lūkesčiams, studijų sąlygų tinkamumas, įvardytų strateginių tikslų, misijos, planų įgyvendinimas.

Bobrova, Grajauskas, Norkus (2010), atlikę būtent kūno kultūros specialybės studentų (I–IV kursas) tyrimus, tiesiogiai netyrinėjo, kokia studijų kokybės koncepcija vadovaujasi studentai. Tačiau galima manyti, kad šiems studentams svarbu vartotojų poreikių tenkinimas, nes tyrimo dalyviai išreiškė nuomonę, kad dėstytojai turi labiau sudominti studentus studijomis, turi analizuoti ar labiau analizuoti studentų daromą pažangą (nepakankamai aišku, ar studentai norėtų savo atsakomybę analizuoti asmeninę pažangą studijų metu perkelti dėstytojams). Remiantis Bobrovos, Grajausko, Alūzo (2012) kūno kultūros specialybės studentų (I–IV kursas) tyrimo rezultatais, galima manyti, kad šių tiriamųjų studijų kokybės koncepcija siejama su požiūriu, kad kokybė – tai gerinimas, nes akcentuojamas nuolatinis studijų tobulinimo procesas.

Apibendrinant galima teigti, kad studijų kokybės tobulinimui svarbu sukurti ir įgyvendinti strategiją, numatančią nuolatinį kokybės gerinimą, garantuo-

jantį jauno specialisto sėkmingą integraciją į darbo rinką. Aptarti lietuvių mokslininkų tyrimai (Bobrova ir kt., 2010; Bobrova ir kt., 2012; Žibėnienė, Dudaitė, 2012) kelia naujus klausimus: ar studentas suvokia save kaip akademinės bendruomenės narį, atsakingą už studijų kokybę, ar kaip vartotoją, kuris aukštojoje mokykloje gauna studijų paslaugą ir kur tenkinami jo poreikiai, kokią atsakomybę už studijų kokybę prisiima studentas. Pukelytės (2010) nuomone, studento ar studento kliento klausimas kyla ir dėl Lietuvoje vykdomos aukštojo mokslo reformos, kuri skatina aukštąsias mokyklas taikyti paslaugas teikiančių institucijų modelius, nes didina konkurencingumą tarp aukštųjų mokyklų. Šios autorės atlikta kitų mokslinių šaltinių analizė kviečia susimąstyti, ar studentas iš tiesų gali būti traktuojamas kaip klientas ir ar studijas galima laikyti paslauga.

Studentų požiūrio į studijų kokybės koncepcijos pasirinkimą tyrimai svarbūs, nes gali atskleisti studentų studijų lūkesčius, kokybiškų studijų sampratą, o tai aktualu studijų kokybės bei studentų ir dėstytojų bendravimo tobulinimui. Beveik prieš 10 metų europiniame kontekste buvo atliktas Europos universitetų kokybės kultūros tyrimas, kuriame dalyvavo apie 50 Europos šalių (Quality Culture in Universities: A Bottom-Up Approach, 2006). Naujų tikslinių tyrimų, kuriais būtų siekta išsiaiškinti, kokia studijų kokybės koncepcija priimtina studentams, neaptikta.

Išvados

Studijų kokybės koncepcijos: kokybė – tai tikslų pasiekimas ir kokybė – tai vartotojų poreikių tenkinimas, priimtinausias LEU kūno kultūros bakalauro studijų pirmakursiams. Mažiau priimtina studijų kokybės koncepcija: kokybė – tai kaita, o dar mažiau priimtinos trys studijų kokybės koncepcijos: studijų kokybė kaip nuolatinis gerinimas, reikalavimų atitikimas ir tobulumas. Mažiausiai priimtina koncepcija: kokybė, kai mažiausiomis sąnaudomis pasiekiamas geriausias rezultatas.

Sugretinus LEU kūno kultūros ir kitos aukštosios mokyklos (AM B) pirmakursių atsakymus at-

skleista, kad pirmiesiems labiau priimtinos kokybės kaip kaitos ir reikalavimų atitikimo koncepcijos, o antriesiems – kokybės kaip nuolatinio gerinimo ir tikslų pasiekimo koncepcijos.

Kūno kultūros pirmakursių atsakymai apie studijų kokybės priimtinumą gana panašūs į kitų LEU studijų programų ir AM A pirmakursių atsakymus, o jų skirtumai nėra statistiškai reikšmingi.

LITERATŪRA

1. Balasooriya, C. D. et al. (2009). Impact of a new integrated medicine program on students' approaches to Learning. *Higher Education Research & Development*, 28, 3, 289–302.
2. Bobrova, L., Grajauskas, L., Alūzas, R. (2012). Mokymo ir mokymosi kokybės įžvalgos: universitetinių kūno kultūros studijų programos studentų vertinimo kontekstas. *Studies in Modern Society*, 3, 30–37.
3. Bobrova, L., Grajauskas, L., Norkus, S. (2010). Kūno kultūros specialybės universitetinių studijų kokybės vertinimas: studentų nuomonė. *Mokytojų ugdymas*, 15(2), 162–176.
4. Bobrova, L. (2012). Kūno kultūros ir sporto studijų programų studentų vertybinių orientacijų sistemos raiška pagrindinėse gyvenimo srityse. *Mokytojų ugdymas*, 18(1), 82–101.
5. *Communiqué of the Conference of Ministres responsible for Higher Education in Berlin on 19 September 2003*. Prieiga per internetą: http://www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs/bologna/documents/declarations_communiqes.htm
6. Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymas. *Valstybės žinios*, 2009, 54-2140.
7. Pukelytė, R. (2010). Universitetinių studijų kaip paslaugos kokybės vertinimas: dimensijos ir kriterijai. *Aukštojo mokslo kokybė*, 7, 155–175.
8. Šeščilienė, I. M., Rastauskienė, G. J. (2008). Lietuvos kūno kultūros akademijos pirmosios pakopos studentų požiūrio į dėstymo kokybę tyrimas. Iš: *Švietimo kokybės gerinimas: problemos ir perspektyvos (konferencijos straipsniai)* (pp. 17–28). Kaunas.
9. Žibėnienė, G.; Dudaitė, J. (2012). Studijų kokybės samprata: pirmojo kurso studentų požiūris. *Socialinės inovacijos globaliai plėtrai*, 1(1), 1098–1111.
9. Žibėnienė, G. (2006). *Neuniversitetinių studijų programų kokybės vertinimo teorinis ir empirinis pagrindimas*. Vilnius: Ciklonas.
10. *Quality Culture in Universities: A Bottom-Up Approach* (2006), EUA. Prieiga per internetą: <http://www.eua.be/euaprojects/past-projectas>

STUDY QUALITY CONCEPTS THE MOST ACCEPTABLE TO FIRST-YEAR STUDENTS
OF BACHELOR STUDIES IN PHYSICAL EDUCATION AT LITHUANIAN UNIVERSITY
OF EDUCATIONAL SCIENCES AND IN OTHER PROGRAMMES OF PEDAGOGY

*Assoc. Prof. Dr. Gintautė Žibėnienė¹, Dr. Izabela Savickienė² Assoc. Prof. Dr. Stasė Ustilaitė³
Mykolas Romeris University¹, Kaunas Technology University² Lithuanian University of Educational Sciences³*

SUMMARY

The article continues the discussion started in the Sport Science journal about how future teachers of physical education understand quality studies. In order to achieve quality studies and its improvement, it is very important what study quality concepts the community of a higher education pursues. The real improvement of the quality of studies occurs when study quality concepts are known and pursued by all the members of the academic community, and students as well. Therefore, the problem is raised regarding what study quality expectations young people have when beginning their studies. The objective of the article is to reveal what study quality concepts are most acceptable to the first-year students of bachelor studies in physical education at the Lithuanian University of Educational Sciences. The object of the article is the acceptability of quality concepts. The research was conducted from the November of 2012 to the December of 2013, with the participation of 133 students who study bachelor degree programme in physical education and 193 first-year students of pedagogy trend: 57 students from the Lithuanian University of Educational Sciences and 62 from the institution of the higher education A (further in the text IHE A) and 74 from the institution of the higher education B (further in the text IHE B). The method of questionnaire survey was used when during the survey the first-year students were asked to rank 7 quality concepts when 1 marks the acceptable one and 7 marks the least acceptable one. The analysis of

the gathered data was performed by using the 22.0 version of SSPS adapted for Windows operating system. Descriptive statistics and the Mann-Whitney nonparametric criterion were used. When comparing the answers of these first-year students with the rankings provided by other students pair frequency tables were used and the Mann-Whitney criterion on the basis of the level of statistical significance of 0.05 ($p \leq 0.05$).

The analysis of the research data shows that the most acceptable study quality concepts for the first-year students of bachelor studies in physical education at Lithuanian University of Educational Sciences are "Quality is the achievement of the set goals" and "Quality is the satisfaction of the consumer needs" (motivated wishes and opinion of the students, and public perceptions are taken into consideration). The study quality concept "Quality is the change (continuous changes are occurring in the institution)" is of medium acceptability, whereas three study quality concepts are less than of medium acceptability: "Study quality as continuous improvement (continuous process of the improvement of studies)"; "Compliance with the requirements"; and "Perfection". The least acceptable concept is "Quality when the best results are achieved at least expense".

Keywords: first-year students of bachelor studies in physical education, first-year students of programmes in pedagogy, study quality concepts.

Stasė Ustilaitė
Lietuvos edukologijos universitetas
Studentų g. 39, LT-08106 Vilnius
El. paštas: stase.ustilaite@leu.lt